



**BØRNE- OG
UNDERVISNINGS-
MINISTERIET**

UDKAST

Høringsnotat om forslag til lov om ændring af folkeskoleloven

(Forlængelse af de udvidede frihedsgrader om afkortning af skoleugens længde og målsætningen om fuld kompetencedækning i skoleåret 2024/25)

Indholdsfortegnelse

1. Høringen
 - 1.1. Høringsperiode
 - 1.2. Hørte myndigheder, organisationer m.v.
2. Høringssvarene
 - 2.1. Generelle bemærkninger til lovforslaget
 - 2.2. Forlængelse af muligheden for afkortning af skoleugens længde
 - 2.3. Forlængelse af muligheden for at fravige kravet om fuld kompetencedækning

1. Høringen

1.1. Høringsperiode

Et udkast til forslag til lov om ændring af folkeskoleloven (Forlængelse af de udvidede frihedsgrader om afkortning af skoleugens længde og målsætningen om fuld kompetencedækning i skoleåret 2024/25) har i perioden fra den 8. december 2023 til den 19. januar 2024 været sendt i høring hos en række myndigheder, organisationer m.v.

Udkastet til lovforslag blev den 8. december 2023 endvidere sendt til Børne- og Undervisningsudvalget til orientering.

Herudover blev udkastet til lovforslag offentliggjort på Høringsportalen den 8. december 2023.

1.2. Hørte myndigheder, organisationer m.v.

Nedenfor følger en alfabetisk oversigt over hørte myndigheder, organisationer m.v.

Ud for hver høringsspart er det ved afkrydsning angivet, om der er modtaget høringssvar, og om høringssparten i givet fald havde bemærkninger til udkastet til lovforslag.

Departementet
Juridisk Kontor

Frederiksholms Kanal 21
1220 København K
Tlf. nr.: +45 33 92 50 00
E-mail: uvm@uvm.dk
www.uvm.dk
CVR-nr.: 20453044

25. januar 2024
Sagsnr.: 23/28753

Høringspart	Hørings-svar mod-taget	Bemærk-ninger	Ingen be-mærk-ninger
Ankestyrelsen	X		X
Børne- og Ungdomspæ-dagogernes Landsfor-bund (BUPL)	X	X	
Børne- og Ungdomspæ-dagogernes Landsfor-bund (BUPL) – Leder-forening	X	X	
Børnenes Bureau			
Børne- og Kulturchef-foreningen	X	X	
Børnerådet			
Børnesagens Fællesråd			
Børns Vilkår			
Centralorganisationer-nes Fællesudvalg (CFU)			
CEPOS			
Ceva			
Daginstitutionernes Lands-Organisation (DLO)			
Danmarks Lærerfor-ening	X	X	
Danmarks Private Sko-ler – grundskoler & gymnasier	X		X
Danmarks Vejlederfor-ening	X		X
Dansk Psykolog For-ening			
Dansk Skoleforening for Sydslesvig			
Dansk Ungdoms Fæl-lesråd			
Danske Musik- og Kul-turskoler	X	X	
Danske Skoleelever	X	X	
Danske SOSU-skoler	X		X
Danske SOSU-skoler – Bestyrelserne			
Danske Underviserorga-nisationers Samråd			

Datatilsynet			
DEA			
Den uvildige konsulentordning på handicapområdet (DUKH)			
Det Centrale Handicapråd			
Deutscher Schul- und Sprachverein für Nordschleswig			
Efterskoleforeningen			
Erhvervsstyrelsens Område for Bedre Regulering (OBR)			
EVA – Danmarks Evalueringsinstitut			
Fagbevægelsens Hovedorganisation			
Fagligt Fælles Forbund			
Folkeligt Oplysnings Forbund			
Fora			
Fag og Arbejde (FOA)	X	X	
Foreningen af katolske skoler i Danmark			
Foreningen af Kristne Friskoler			
Foreningen af Ledere ved Danskuddannelser			
Foreningen for Forældre til Elever i Fri- og Privatskoler			
Foreningen Frie Fagskoler			
Foreningen til gavn for børn og unge (fobu)			
Foreningsfællesskabet Ligeværd			
Forhandlingsfællesskabet			
Forældrenes Landsorganisation (FOLA)	X	X	
Frie Skolers Lærerforening			
Friskolerne	X		X
HK/Kommunal			
HK/Stat			

HvorErDerEnVoksen			
KL			
Landdistrikternes Fællesråd			
Landsselevbestyrelsen for det pædagogiske område			
Landsselevbestyrelsen for social- og sundhedsområdet			
Landsforeningen af 10. Klaseskoler i Danmark			
Landsforeningen af Ungdomsskoleledere			
Landsforeningen for Socialpædagoger			
Landsorganisationen Danske Daginstitutioner (LDD)			
Landsorganisationen for sociale tilbud (LOS)			
Landssammenslutningen af Foreninger for Selvstændige Børnepassere			
Lederne	X	X	
Ledersamrådet			
Lilleskolerne			
LOF			
Lærernes Centralorganisation			
Lær for Livet	X	X	
OpenDenmark			
Ordblindeforeningen			
Red Barnet			
Rigsrevisionen			
Rådet for Børns Læring			
Sammenslutningen af Steinerskoler i Danmark			
Sammenslutningen af Unge Med Handicap			
Samrådet af Specialskoleledere			
Selvejende og private institutioners forening (Spifo)			

Skole og Forældre			
Skolelederforeningen	X	X	
Socialpædagogernes Landsforbund			
Uddannelsesforbundet			
Uddannelseslederne			
Ungdomsringen	X	X	
Ungdomsskoleforenin- gen			

2. Høringssvarene

Nedenfor gengives de væsentligste punkter i de indkomne høringssvar om udkastet til lovforslag.

Børne- og Undervisningsministeriets bemærkninger til høringssvarene er skrevet med kursiv.

2.1. Generelle bemærkninger til lovforslaget

Den offentlige høring viser, at der generelt er opbakning til lovforslaget.

Skolelederforeningen bakker op om lovforslaget og anfører, at det giver folkeskolerne fleksibilitet til at skabe den bedste skole ud fra den lokale kontekst og muligheder. Foreningen anfører i forlængelse heraf, at man imødeser mere permanente frihedsgrader, da det skaber usikkerhed på skolerne ikke at vide, hvilke muligheder man har i forhold til en længerevarende planlægning af skolens organisering, og at etårige forlængelser kan være en barriere for udvikling af skolerne. Foreningen har et stort ønske om permanente frihedsgrader og ser derfor frem til, at frihedsgraderne skal drøftes i forbindelse med regeringens folkeskoleudspil.

BUPL bemærker, at skolerne og kommunerne har sat stor pris på større frihed til at tilrettelægge undervisningen ud fra de lokale behov og ønsker og finder, at lovforslagets intentioner om at sikre større tillid og nærhed samt mindske unødvendigt bureaukrati og styring ved at give medarbejdere og ledere øget frihed og handlerum til at udvikle kvaliteten, positivt. BUPL bemærker, at det er vigtigt, at den øgede frihed omsættes med udgangspunkt i, hvad der bedst gavner elevernes trivsel, dannelse og udvikling og ikke kun klassens faglige udvikling.

Lederne bakker op om frisættelse af folkeskolen og bemærker, at selvom folkeskolen er underlagt fælles mål, regler og

principper, bør beslutningskraften og evne til at handle i forhold til de konkrete hverdagsopgaver ligge der, hvor fagligheden er størst, nemlig hos skoleledelsen, lærerne og pædagogerne.

Lær for Livet finder det positivt, at skolerne gives større frihed til selv at tilrettelægge skoledagen, og at det giver de enkelte skoler bedre muligheder for at imødekomme og understøtte elevernes trivsel og læring, samt at forligspartierne er enige om at drøfte behovet for at gøre denne ordning permanent i forbindelse med de snarlige drøftelser af folkeskoledudspillet ”Forberedt på fremtiden II”.

2.2. Forlængelse af muligheden for afkortning af skoleugens længde

BUPL bemærker, at der med lovforslaget ikke tages hensyn til, at fritidsinstitutionerne med en kortere skoledag skal øge deres åbningstid, og der ikke gives mulighed for, at de frivillige ressourcer kan overføres til en eventuel fritidsinstitutions øgede åbningstid. **BUPL** anfører, at de frivillige personaleressourcer skal tilgå fritidsinstitutionerne i et omfang, så de modsvarer den øgede åbningstid i SFO, fritidshjem og klubtilbud, som bliver en konsekvens af frihedsgraderne, og at SFO'en som del af skolen også kan have gavn af de frivillige ressourcer til at styrke arbejdet med børnenes trivsel, på samme måde som lovforslaget lægger op til, at undervisningen kan have.

BUPL anfører, at når lovforslaget ikke implicerer, at frivillige personaleressourcer fra afkortning af skoledagen automatisk tilgår fritidsinstitutionerne, bør det skrives ind i lovens bemærkninger, at kommunalbestyrelsen skal beslutte den konkrete finansiering af øget åbningstid i fritidsinstitutionerne, når der gives tilladelse til at konvertere understøttende undervisning og forkorte skoledagen for klassetrin, hvor én eller flere elever går i fritidsinstitution.

Ungdomsringen er bekymrede for de konsekvenser, som lovforslaget vil få for børn og unges muligheder for et godt og aktivt fritidsliv i regi af SFO'er, fritidsklubber og ungdomsklubber. Ungdomsringen anfører, at det af lovforslaget fremgår, at der ikke lokalt følger penge med fra den nedsatte skoletid over i fritidsdelen og bemærker videre, at der ikke fra regeringens side er anvist andre finansieringsmuligheder for kommunerne til fritidsdelen, og at dette ikke hænger sammen med de meldinger, som bl.a. ministeren har været

ude med omkring vigtigheden af de unges fritidstilbud. Ungdomsringsen anfører, at lovforslaget kan medføre, at fritidstilbud forringes, idet de eksisterende ressourcer skal fordeles over længere tid, eller at de eksisterende fritidstilbud skæres i åbningstiden. Ungdomsringsen foreslår en justering af lovforslaget, således, at det ikke bliver børn og unges fritidsliv, der skal betale prisen for skolernes frihed, eller at der vil blive tilført andre ressourcer til fritidsområdet.

FOLA bemærker, at det er problematisk, at man igen forlænger en ordning, som underminerer landets SFO'er og klubber, og at der skal følge ressourcer med, når åbningstiden øges i disse tilbud som konsekvens af, at skoledagen forkortes og opfordrer til, at der øremærkes midler til kommunerne, så de kan finansiere en længere åbningstid i fritidstilbuddene. FOLA anfører, at man accepterer en markant nedskæring og nedprioritering af hele fritidsområdet ved at lade det være op til det kommunale selvstyre at finde pengene. FOLA bakker op om en kortere skoledag og en statsfinansieret udvidelse af åbningstid i landets fritidstilbud.

Danmarks Lærerforening bifalder muligheden for konvertering af den understøttende undervisning og bemærker, at det er foreningens erfaring, at konvertering af den understøttende undervisning, hvor ressourcerne bliver i undervisningen, bidrager til øget kvalitet i undervisningen og klassens fællesskab. Foreningen bemærker hertil, at mange skoler allerede har gode erfaringer med omlægning af den understøttende undervisning til fordel for eleverne, og at det derfor er vigtigt, at denne ressource ikke anvendes til andre tiltag eller aktiviteter, da eleverne dermed vil opleve en kvalitetsforringelse.

Børne- og Kulturchefforeningen finder, at det positivt at videreføre muligheden for fuld afkortning af skoleugens længde, og at det tilgodeser det lokale handlerum på skolen, men at der kan være behov for en opmærksomhed på finansieringen af udvidet SFO-tilbud ved kortere skoledage.

Danske Skoleelever finder det positivt, at hvis en klasse vurderes til at have behov for to-voksenordninger, små hold, turboforløb mm., kan den understøttende undervisning konverteres til disse aktiviteter med et tilsvarende personaleforbrug i en afgrænset tidsperiode. Danske Skoleelever anfører, at den understøttende undervisning som udgangspunkt bør bevares med særligt fokus på elevernes faglige udvikling, og at afkortning af skoleugens længde ved at konvertere

al understøttende undervisning, bør ske med omhu. Danske Skoleelever bemærker, at de enkelte tilfælde bør vurderes individuelt med fokus på, om dispensationen vil gavne eleverne i højere grad, end den understøttende undervisning vil kunne og opfordrer til, at elevrepræsentanterne i skolebestyrelserne inddrages aktivt i processen, hvor skolens ledelse indhenter en udtalelse fra skolebestyrelsen, så eleverne har mulighed for at dele deres perspektiver og ytre egne behov tidligt i processen.

FOA bakker op om, at skoler og kommuner gives mulighed for fleksibilitet og frihed til lokalt at afkorte skoleugens længde, når de frigivne personaleressourcer anvendes til at tilrettelægge undervisningen på måder, der skaber bedre betingelser for læring og trivsel for den enkelte elev og klassen som helhed, fx øget brug af to-voksenundervisning og undervisning i små hold, og at elever tilbydes plads i SFO eller fritidsordning i de timer, som undervisningstiden afkortes uden særskilt betaling fra forældrene. På denne måde sikres, at der er et tilbud til alle børn i den samlede undervisningstid, uanset om de er indskrevet i SFO eller fritidstilbud eller ej.

FOA bemærker, at forslagets afledte effekter på SFO- og fritidstilbuddenes rammevilkår og økonomi og de konsekvenser, det vil have for indhold og kvalitet, er bekymrende. FOA er bekymret for, om der lokalt prioriteres de fornødne ressourcer til den udvidede åbningstid og anfører, at der uden tilførsel af økonomi ved udvidet åbningstid vil ske forringelser af normeringer, indhold og kvalitet i fritidstilbuddene, og at indskrevne børn og deres forældre indirekte kommer til at betale for den udvidede åbningstid med lavere normeringer og kvalitet i den samlede åbningstid. FOA bemærker, at der er behov for at se på finansieringen af den udvidede åbningstid i SFO og fritidstilbud som følge af afkorting af skoleugens længde.

Børne- og Undervisningsministeriet bemærker for så vidt angår finansieringen af den øgede åbningstid i skolefritidsordning eller andet relevant fritidstilbud mv. som følge af en afkorting af skoleugens længde, at der med lovforslaget gives videre muligheder for tilrettelæggelsen af skoledagens længde i skoleåret 2024/25, og at kommunalbestyrelsen kan beslutte at gøre brug af disse muligheder, hvis det vurderes at være den rigtige løsning for eleverne, eller at lade være.

Det er kommunerne, som har ansvaret for pasningsordningerne, herunder også ansvaret for finansieringen inden for

gældende lovmæssige rammer. Det er således op til kommunalbestyrelserne i de enkelte kommuner at fastlægge kvalitet og indhold i skolefritidsordningerne eller andre relevante fritidstilbud i overensstemmelse med lokale prioriteringer, ønsker og behov. Kommunerne skal derfor selv tilvejebringe den nødvendige finansiering, hvis de træffer beslutning om at afkorte skoleugens længde, og der derved opstår et øget pasningsbehov. Det er op til kommunalbestyrelsen at vurdere omfanget af den nødvendige finansiering.

Hvis kommunalbestyrelsen beslutter at gøre brug af mulighederne, vil dette skulle finansieres inden for kommunens eksisterende ramme, ligesom det er tilfældet, hvis kommunerne vælger at afkorte skoledagens længde efter reglerne i folkeskolelovens § 16 b og § 16 d.

2.3. Forlængelse af muligheden for at fravige kravet om fuld kompetencedækning

Danske Musik- og Kulturskoler er bekymrede for kvaliteten i undervisningen i faget musik, da mange folkeskoler allerede i dag ikke lever op til kompetencedækningen, og gør i denne forbindelse opmærksom på behovet for, at der uddannes flere folkeskolelærere i faget musik, og at der skabes bedre grundlag for, at musik- og kulturskolerne kan understøtte og bidrage til faget i folkeskolen.

Danmarks Lærerforening finder det vigtigt, at fravigelsen af kravet om kompetencedækning modsvares af en præcisering af, at uddannelseskravet til varetagelse af undervisningen i folkeskolen skal overholdes.

Børne- og Kulturchefforeningen finder det positivt med videreførelsen af muligheden for fravigelse af målsætningen om fuld kompetencedækning, da det tilgodeser det lokale handlerum på skolen.

Lederne bemærker, at målsætningen om kompetencedækning og lærerstabilitet ikke er hinandens modsætninger, tværtimod, og anfører, at selvom der kan være nogle positive muligheder i at fravige målsætningen om fuld kompetencedækning, som f.eks. at nogle klasser i højere grad kan have samme lærer i løbet af skoledagen, går mange ud af folkeskolen uden at have basale færdigheder i orden. Det fleksible greb må derfor ikke være på bekostning af elevernes færdigheder, særligt ikke i kernefag som dansk, matematik eller sprogfagene.

Danske Skoleelever finder det bekymrende, at man igen lægger op til at fravige lovens målsætning om fuld kompetencedækning i de obligatoriske fag og bemærker, at det er en væsentlig forudsætning for at kunne sikre, at eleverne modtager det nødvendige faglige løft, samt at der er kompetent og veluddannet personale i klasserummet.

Danske Skoleelever bemærker herudover, at uddannet pædagogisk personale er en vigtig komponent i at sikre en høj trivsel i klasselokalet, og at forslaget er bekymrende, idet andelen af ikke faglært personale i grundskolen er steget på landsplan de seneste år, hvilket muligheden for at fravige kravet om fuld kompetencedækning i yderligere et skoleår kan bidrage negativt til. Samtidig er man også opmærksom på, at der med målet om en mere praksisfaglig skole vil opstå en mangel på lærere, der kan undervise i fagene, og ser derfor positivt på, at der i særtilfælde, i forbindelse med valgfag eller mere praksisfaglig undervisning, er mulighed for at oprette to-voksenordninger, hvor eksempelvis faglærte eller lærlinge tilknyttes en lokal folkeskole. Danske Skoleelever anfører på denne baggrund, at kravet om fuld kompetencedækning bør kunne afviges i særlige tilfælde, hvor det bidrager til en mere praksisfaglig og åben skole, men ikke i den almene undervisning.

FOA ser et stort potentiale i at øge den lokale frihed og fleksibilitet i tilrettelæggelsen af personaleressourcerne, så det fx er muligt at etablere faste voksenteams i indskolingen med gennemgående personale, som det anbefales i formandskabet af Rådet for Børns Lærings beretning for 2023. Fravigelsen af kravet om fuld kompetencedækning giver også mulighed for, at pædagogisk personale kan spille en central rolle i de praktiske fag i folkeskolen. Det hilser FOA velkommen. Pædagoger og pædagogiske assistenter har fra uddannelsen kompetencerne til at udvikle, tilrettelægge og gennemføre differentierede, fagligt velbegrundede aktiviteter med den enkelte elev og fællesskabet i centrum. Og flere pædagogmedhjælpere har andre uddannelser, fx erhvervsuddannelser inden for byggeri og håndværk, som kvalificerer dem til at undervise i praktiske fag i folkeskolen.

For FOA er det centralt, at både pædagogisk uddannet og ikke-pædagogisk uddannet personale, som indgår i flerfagligt samarbejde med lærere om undervisning, eller som selvstændigt varetager undervisning, løbende skal tilbydes ud-

dannelse- og kompetenceudvikling. Så det sikres, at det pædagogiske personale, der indgår i undervisningen, har viden om elementerne i god undervisning, herunder bl.a. læringsmiljø, struktur- og organisering af undervisning og undervisningsforløb og interaktioner i undervisningen.

For FOA er det vigtigt, at der fortsat arbejdes for, at der uddannes og ansættes flere uddannede lærere, så det sikres, at forslaget ikke betyder, at andelen af uddannede lærere i folkeskolen mindskes.

Børne- og Undervisningsministeriet bemærker, at ministeriet er opmærksomt på, som det også fremhæves af flere af høringsparterne, at det er en væsentlig forudsætning for at kunne sikre, at eleverne modtager det tilsigtede faglige løft, at undervisningen varetages af kompetent og veluddannet undervisningspersonale. Det er i den forbindelse ministeriets vurdering, at det er skolerne og kommunerne, der kender eleverne bedst, og derfor bedst kan vurdere, hvilke tiltag og indsatser der kan løfte den specifikke elev og elevgruppe, og at skoler og kommuner generelt vil løfte dette ansvar samvittighedsfuldt.

Ministeriet bemærker endvidere, at kompetencedækningsmålsætningen alene gælder for undervisningen i folkeskolens fagrække, jf. folkeskolelovens § 5, det praktiske/musiske valgfag, jf. folkeskolelovens § 9, stk. 8, samt 10. klasse, og at målsætningen indebærer, at undervisningen skal varetages af lærere, som enten har undervisningskompetence (tidligere linjefag) fra læreruddannelsen i de fag, de underviser i, eller har opnået en tilsvarende faglig kompetence via deres efteruddannelse mv. Kompetencedækningsmålsætningen er således ikke relevant for pædagoguddannede, der er ansat til at varetage undervisningen i børnehaveklassen, jf. folkeskolelovens § 29, samt afgrænsede undervisningsopgaver inden for deres kompetencer og kvalifikationer i øvrigt, jf. folkeskolelovens § 29 a.

Der er alene foretaget enkelte ændringer af sproglig, redaktionel og lovteknisk karakter i lovforslaget.